

Broj: P.P.-25-1-1030/19-30
Zagreb, 18. ožujka 2021.

Ministarstvo znanosti i obrazovanja
Kabinet ministra
Donje Svetice 38
10 000 Zagreb

Nezavisni sindikat
zaposlenih u srednjim školama
G.din Branimir Mihalinec, predsjednik
Trg Republike Hrvatske 4/2
10 000 Zagreb

Predmet: Kolektivni ugovor za zaposlenike u srednjoškolskim ustanovama
Preporuka – daje se

Poštovani,

obavještavamo Vas da smo okončali ispitni postupak pokrenut temeljem pritužbe Sindikata administrativno-tehničkog osoblja u školama i učeničkim domovima (dalje: Sindikat ATOS) radi odredbe članka 22. Kolektivnog ugovora za zaposlenike u srednjoškolskim ustanovama (NN broj 51/18, dalje Kolektivni ugovor), temeljem koje se zaposlenicima koji rade u posebnoj ustanovi za djecu s teškoćama u razvoju – Centru za odgoj i obrazovanje Zagreb, osnovna plaća povećava za 15%.

U pritužbi se ističe da su ovakvom regulacijom povećanja plaće samo za zaposlenike Centra za odgoj i obrazovanje Zagreb, zaposlenici ostalih ustanova koje također rade s djecom s posebnim potrebama stavljeni u nepovoljniji položaj obzirom da Kolektivnim ugovorom nije regulirano da ostvaruju pravo na povećanje plaće za 15%. Pritom iz Kolektivnog ugovora nisu razvidni kriteriji temeljem kojih je povećanje plaće regulirano samo za zaposlenike Centra za odgoj i obrazovanje Zagreb, a ne i za ostale odgojno-obrazovne ustanove u Republici Hrvatskoj, čiji zaposlenici rade s djecom s posebnim potrebama.

U tijeku ispitnog postupka smo se povodom pritužbe Sindikata ATOS obratili Nezavisnom sindikatu zaposlenih u srednjim školama (dalje: NSZSSH), kao jednom od potpisnika Kolektivnog ugovora, radi pojašnjenja kriterija temeljem kojih je regulirano povećanje osnovne plaće samo zaposlenicima Centra za odgoj i obrazovanje Zagreb.

NSZSSH se očitovao da ih je u postupku kolektivnog pregovaranja Ministarstvo znanosti i obrazovanja obavijestilo da je Srednja škola – Centar za odgoj i obrazovanje Zagreb jedina srednje školska ustanova u Republici Hrvatskoj koja obrazuje i odgaja učenike s teškoćama u razvoju, čija sredstva za plaće osigurava Ministarstvo znanosti i obrazovanja.

Nakon što smo dopisom od 10. ožujka 2020. godine tražili od Ministarstva znanosti i obrazovanja podatke o srednje školskim ustanovama u Republici Hrvatskoj čiji zaposlenici rade s djecom s teškoćama u razvoju te čija sredstva za plaće osigurava Ministarstvo znanosti i obrazovanja, dopisom klasa: 602-01/20-01/00235, urbroj: 533-05-20-0002 dostavljen nam je podatak o šest odgojno-obrazovnih ustanova za djecu s teškoćama u razvoju, čiji su osnivači gradovi te kojima Ministarstvo osigurava sredstva za plaće zaposlenika.

Riječ je o Centru za odgoj i obrazovanje djece i mladeži, čiji je osnivač Grad Karlovac; Centru za odgoj i obrazovanje Tomislav Špoljar, čiji je osnivač Grad Varaždin; Centru za odgoj i obrazovanje, čiji je osnivač Grad Rijeka; Centru za odgoj, obrazovanje i rehabilitaciju Virovitica, čiji je osnivač Grad Virovitica; Školi za odgoj i obrazovanje – Pula, čiji je osnivač Grad Pula te Srednjoj školi – Centru za odgoj i obrazovanje, čiji je osnivač Grad Zagreb.

Na ponovljeni upit Ministarstvu o kriterijima temeljem kojih je u Kolektivnom ugovoru regulirano povećanje osnovne plaće samo zaposlenicima Centra za odgoj i obrazovanje Zagreb, dopisom klasa: 110-03/20-1/00030, urbroj: 533-05-20-0002, od 15. listopada 2020. godine, Ministarstvo se pozvalo na odredbu članka 85. stavke 1. i 2. Kolektivnog ugovora, kojima je propisano da za vrijeme važenja navedenog kolektivnog ugovora djeluje Zajednička komisija za njegovo tumačenje, koju čine tri predstavnika Ministarstva znanosti i obrazovanja i tri predstavnika većinskog sindikata u srednjoškolskim ustanovama. Obzirom da Komisija daje tumačenje odredbi Kolektivnog ugovora, prati izvršavanje ovog ugovora i Temelnog kolektivnog ugovora za službenike i namještenike u javnim službama te izvještava obje strane o njihovoj provedbi i kršenju, Ministarstvo je istaknulo da nije nadležno za tumačenje odredbi Kolektivnog ugovora te nas je uputilo na Zajedničku komisiju.

Iako se naš upit odnosio na kriterije temeljem kojih je ugovorena odredba članka 22. Kolektivnog ugovora, a ne na njezino tumačenje, radi sveobuhvatnosti ispitnog postupka i utvrđenja svih relevantnih okolnosti, a sukladno uputi Ministarstva znanosti i obrazovanja, obratili smo se s istim upitom Zajedničkoj komisiji za tumačenje Kolektivnog ugovora. Dopisom broj 141/21, od 16. veljače 2021. godine Zajednička komisija nas je obavijestila da je nadležna tumačiti samo već ugovorene odredbe Kolektivnog ugovora te da nema saznanja, niti je ovlaštena tumačiti na temelju kojih kriterija je pojedina odredba ugovorena, slijedom čega nas je uputila na potpisnike predmetnog kolektivnog ugovora.

Pritom je Zajednička komisija napomenula da je odredbom članka 22. Kolektivnog ugovora ugovoreno da povećanje osnovne plaće za 15% ostvaruju samo zaposlenici posebne ustanove za djecu s teškoćama u razvoju – Centra za odgoj i obrazovanje Zagreb.

U hrvatskom pravnom sustavu pravo na jednakost je ustavna kategorija koja pretpostavlja ostvarivanje jednakih mogućnosti u gotovo svim područjima društvenog i javnog života. Ustav, kao opći pravni akt s najvišom pravnom snagom u Republici Hrvatskoj, u članku 14. zabranjuje diskriminaciju proglašavajući da svatko u RH ima prava i slobode neovisno o svojoj rasi, boji kože, spolu, jeziku, vjeri, političkom ili drugom uvjerenju, nacionalnom ili socijalnom podrijetlu, imovini, rođenju, naobrazbi, društvenom položaju ili drugim osobinama. Nadalje, Protokolom 12. uz Konvenciju za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (MU br. 18/97, 6/99, 14/02, 13/03, 9/05, 1/06, 2/10), koja primjenom čl. 141. Ustava RH čini dio unutarnjeg pravnog poretka RH, osigurana je opća zabrana diskriminacije na bilo kojoj osnovi kao što je spol, rasa, boja kože, jezik, vjera, političko ili drugo mišljenje, nacionalno ili socijalno podrijetlo, pripadnost nacionalnoj manjini, imovina, rođenje ili drugi status.

Opisano različito postupanje prema zaposlenicima pojedinih odgojno-obrazovnih ustanova za djecu s teškoćama u razvoju, uvjetovano njihovim mjestom rada, odstupa ne samo od načela zabrane diskriminacije temeljem Ustava RH i Konvencije o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda, već i od ustaljene prakse Europskog suda za ljudska prava (dalje ESLJP). ESLJP je odluci Andrejeva protiv Latvije (zahtjev br. 55707/00) ponovio svoj ranije formiran stav kako diskriminacija znači različito postupanje prema osobama u sličnoj situaciji, bez da za to postoji objektivno i razumno opravdanje, odnosno bez postojanja zakonske svrhe takvog postupanja i razumne proporcionalnosti između korištenih sredstava i cilja koji se time želio postići.

Dakle, ukoliko primjena određenih mjera rezultira različitim postupanjem prema pojedinim kategorijama pojedinaca, onda takvo zadiranje u njihovo pravo na jednako postupanje mora biti opravdano ne samo nacionalnim zakonodavstvom ili mjerama već i Konvencijom o temeljnim ljudskim pravima i slobodama (predmet Ždanoka protiv Latvije, zahtjev broj 58278/00). U konačnici, ovakav stav ESLJP-a u skladu je s načelom prebacivanja tereta dokazivanja sukladno kojemu nakon što je dokazana vjerojatnost diskriminacije, na drugoj strani je da dokaže da je nejednako postupanje bilo opravdano, odnosno imalo svoj legitiman cilj te da su korištena sredstva proporcionalna ostvarenom cilju nejednakog postupanja.

U tijeku ispitnog postupka nismo dobili traženo očitovanje o kriterijima temeljem kojih je odlučeno da povećanje plaće od 15% ostvaruju samo zaposlenici jedne odgojno-obrazovne ustanove za djecu s teškoćama u razvoju, odnosno temeljem kojih je zaposlenicima ostalih odgojno-obrazovnih ustanova ove vrste uskraćeno takvo povećanje plaće.

Slijedom navedenoga te ugovaranjem odredbe članka 22. Kolektivnog ugovora, kojom je regulirano da se samo zaposlenicima koji rade u posebnoj ustanovi za djecu s teškoćama u razvoju – Centru za odgoj i obrazovanje Zagreb, osnovna plaća povećava za 15%, nejednako se postupa prema zaposlenicima ostalih odgojno-obrazovnih ustanova za djecu s teškoćama u razvoju.

Kako bi se otklonila utvrđena sumnja na nejednako postupanje, te nastavno na odredbu članka 7. Kolektivnog ugovora temeljem koje svaka ugovorna strana može predložiti njegove izmjene i dopune, preporučamo izmjenu ove odluke na način da jednako povećanje plaće ostvaruju zaposlenici i u ostalim odgojno-obrazovnim ustanova za djecu s teškoćama u razvoju na koje se primjenjuje Kolektivni ugovor.

S poštovanjem,

sc. Tena Šimunović Einwalter. MJur

Na znanje: Sindikat administrativno-tehničkog osoblja u školama i učeničkim domovima,
info@sindikrat-atos.hr